

Іванюк Лілія Володимирівна
студентка гр. ФПФм-11, ФФО, ЗУНУ, м. Тернопіль
Науковий керівник: к .е. н., доцент Русін В. М.

ПРОБЛЕМНІ АСПЕКТИ ОРГАНІЗАЦІЇ ПУБЛІЧНИХ ЗАКУПІВЕЛЬ В УКРАЇНІ ПІД ЧАС ПАНДЕМІЇ COVID-19

Відповідно до чинного законодавства система публічних закупівель в Україні, покликана забезпечити ефективне та прозоре здійснення закупівель, призначена створити конкурентне середовище у сфері публічних закупівель, запобігти проявам корупції та розвинути добросовісну конкуренцію.

В 2021 році у зв'язку з пандемією Covid-19 основні проблеми сфери електронних закупівель пов'язані із «коронавірусними» закупівлями. Вони залишаються найбільш корупційними і навряд чи будуть вирішені у 2021 році.

Науковці виділили наступні проблеми пов'язані з публічними закупівлями під час пандемії коронавірусу:

- визначення замовником предмета закупівлі не зважаючи на постановою Кабінету Міністрів України від 20.03.2020 «Деякі питання закупівлі товарів, робіт і послуг, необхідних для здійснення заходів, спрямованих на запобігання виникненню та поширенню, локалізацію та ліквідацію спалахів, епідемій та пандемій гострої респіраторної хвороби COVID-19, спричиненої коронавірусом SARS-CoV-2, на території України»;

- замовники на власний розсуд визначають необхідність предмета закупівлі для боротьби з гострою респіраторною хворобою COVID-19;

- здійснюється значна кількість закупівель. Так, з березня минулого року по першу декаду грудня включно було проведено понад 100 тисяч таких закупівель на суму понад 17,5 мільярдів гривень. І всі ці закупівлі залишаються фактично безконтрольними, оскільки виведені з-під дії Закону;

- замовники продовжують помилятися під час оприлюднення інформації про закупівлі. Як і раніше, вони забувають оприлюднювати договір закупівлі або ж додатки до нього;

- протягом усього часу, поки здійснюється коронавірусна закупівля, Перелік зазнавав неодноразових та досить суттєвих змін. Додавалися нові товари та послуги, які можна було додати швидше.

Усі перелічені вище труднощі, показують, що система публічних закупівель в Україні ще потребує значних досліджень та змін в першу чергу у нормативно-правовій базі.

Для покращення якості публічних закупівель товарів, робіт та послуг на момент пандемії, доцільно здійснити наступні заходи:

- проводити моніторинг товарів, робіт і послуг які присутні у переліку;
- оптимізувати єдиний інформаційний ресурс для забезпечення найбільшої прозорості, відкритості та достовірності інформації щодо закупівель;
- контролювати якість та повноту наданої інформації про закупівлі;

– підвищити ефективність механізму фінансування державного замовлення;

– спробувати практику здійснення міжнародних аукціонів як регулярних форм організації торгівлі на зовнішньому ринку, які надають можливість усім зацікавленим експортерам та імпортерам брати участь у торгових операціях.

Підсумовуючи усю інформацію наведену вище та враховуючи, що карантин продовжено до 30 червня 2021 (і, можливо, це ще не кінець), потреба в коронавірусних закупівлях зовсім скоро не відпаде. Тому, на нашу думку, реалізація запропонованих заходів покращення публічних закупівель, сприятиме підвищенню ефективності державної політики у сфері публічних закупівель, що у підсумку дасть можливість більш економно й ефективно використовувати публічні кошти.

Список використаних джерел:

1. Кириленко О., Русін В. Напрями мінімізації фінансових шахрайств у сфері публічних закупівель. *Світ фінансів*. 2020. Вип. 2. С. 62-76.

2. Прозорро.продажі на карантині? URL: <https://thetender.com.ua/uk/post/prozorroprodazi-na-karantini> (дата звернення 9.05.2021).

3. Руденко Т. 5 проблемних питань коронавірусних закупівель URL: <https://infobox.prozorro.org/articles/5-problemnih-pitan-koronavirusnih-zakupivel> (дата звернення 7.05.2021).